

CHAPTER - 8

फुटबॉल के दिल का राजा (लेख) – सोपान जोशी

लेख की शुरुआत इस सवाल से होती है कि क्या किसी खेल का कोई एक खिलाड़ी 'महानतम' हो सकता है, जबकि जीत अक्सर छोटी-छोटी बातों या दूसरों की गलतियों से तय होती है। ഒരു കളിയിലെ വിജയം പലപ്പോഴും ചെറിയ കാര്യങ്ങളാലോ മറ്റുള്ളവരുടെ തെറ്റുകളാലോ നിശ്ചയിക്കപ്പെടുമ്പോൾ, ആ കളിയിലെ ഒരു താരം മാത്രം എങ്ങനെ 'മഹാനായവൻ' എന്ന് വിളിക്കപ്പെടുന്നു എന്ന ചോദ്യത്തോടെയാണ് ലേഖനം ആരംഭിക്കുന്നത്.

पेले दुनिया के एकमात्र खिलाड़ी हैं जिन्होंने तीन विश्व कप (1958, 1962 और 1970) जीते हैं। മൂന്ന് ലോകകപ്പുകൾ (1958, 1962, 1970) നേടിയ ലോകത്തിലെ ഏക താരമാണ് പെലെ.

उन्होंने 1958 के विश्व कप में मात्र 17 साल की उम्र में छह गोल करके ब्राज़ील को पहली जीत दिलाई थी। 1958-ലെ ലോകകപ്പിൽ വെറും 17-ാം വയസ്സിൽ ആറ് ഗോളുകൾ നേടിക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹം ബ്രസീലിന് ആദ്യ വിജയം സമ്മാനിച്ചു.

पेले के पास फुटबॉल का हर हुनर ऊँचे दर्जे का था और उनके आलोचक भी उन्हें एक 'संपूर्ण खिलाड़ी' मानते हैं। ഫുട്ബോളിലെ എല്ലാ കഴിവുകളും ഉയർന്ന നിലവാരത്തിൽ പെലെക്കുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിമർശകർ പോലും പെലെയെ ഒരു 'പൂർണ്ണ കായികതാരമായി' കണക്കാക്കുന്നു.

जहाँ उनके साथी खिलाड़ी गैरिंचा ने अपनी प्रतिभा शराब में खो दी, वहीं पेले ने कड़े अभ्यास से अपने शरीर को हमेशा मज़बूत बनाए रखा। സഹതാരമായ ഗാരിഞ്ച തന്റെ കഴിവ് മദ്യപാനത്തിലൂടെ നശിപ്പിച്ചപ്പോൾ, പെലെ കഠിനമായ പരിശീലനത്തിലൂടെ തന്റെ ശരീരം എപ്പോഴും കരുത്തായി നിലനിർത്തി.

उनके समय में रक्षक (defenders) आक्रामक थे और सीधे शरीर पर हमला करते थे, फिर भी पेले ने कभी इसकी शिकायत नहीं की। അക്കാലത്ത് ഡിഫൻഡർമാർ ശാരീരികമായി ഉപദ്രവിക്കാറുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും പെലെ ഒരിക്കലും അതിനെക്കുറിച്ച് പരാതിപ്പെട്ടില്ല.

उम्र बढ़ने के साथ जब उनका शरीर कमज़ोर हुआ, तो उन्होंने अपना खेल टीम की ज़रूरत के अनुसार बदल लिया और दूसरों को गोल करने के अवसर दिए। പ്രായം കൂടുമ്പോൾ തന്റെ കളിശൈലി ടീമിന് ആവശ്യമായ രീതിയിൽ മാറ്റാനും മറ്റുള്ളവരെക്കൊണ്ട് ഗോൾ അടിക്കാനും അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധിച്ചു.

पेले ने भयानक गरीबी और बिना स्कूली शिक्षा के उस समय सफलता पाई जब अश्वेत लोगों को कमतर आँका जाता था। കറുത്ത വർഗക്കാർ താഴ്ന്നവരായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടിരുന്ന കാലത്ത്, കടുത്ത ദാരിദ്ര്യത്തോടും വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ അഭാവത്തോടും പോരാടിയാണ് പെലെ ഈ വിജയം കൈവരിച്ചത്.

इंटरനെറ്റ് और सोशल मीडिया के आने से बहुत पहले ही वे दुनिया भर में घर-घर में प्रसिद्ध हो चुके थे। ഇന്റർനെറ്റോ സോഷ്യൽ മീഡിയയോ വരുന്നതിന് എത്രയോ കാലം മുമ്പ് തന്നെ അദ്ദേഹം ലോകമെമ്പാടുമുള്ള വീടുകളിൽ പ്രശസ്തനായിരുന്നു.

पेले का निधन 29 दिसंबर 2022 को हुआ, लेकिन फुटबॉल की दुनिया में वे हमेशा एक 'राजा' के रूप में अमर रहेंगे। 2022 ഡിസംബർ 29-ന് അദ്ദേഹം അന്തരിച്ചു. എങ്കിലും ഫുട്ബോൾ ലോകത്ത് അദ്ദേഹം എപ്പോഴും ഒരു 'രാജാവായി' അറിയപ്പെടും.

प्रशिक्षक	കോച്ച് / ഗുരു	പരിശീലകൻ
ज़रा-सी	ഹल्കി-सी	വളരെ ചെറിയ
तय होना	निश्चित होना	തീരുമാനിക്കപ്പെടുക
तब्दील होना	बदलना	മാറുക / പരിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെടുക
ताँता लगाना	कतार या लाइन लगाना	നിരനിരയായി വരിക

प्रतियोगिता	मैच या मुकाबला	മത്സരം
चोट खाके	घायल होकर	പരിക്കേറ്റ്
नुमाइशी मैच	प्रदर्शन के लिए खेला गया मैच	പ്രദർശന മത്സരം
आलोचना	बुराई या गुण-दोष बताना	വിമർശനം
हुनर	प्रतिभा या कौशल	കഴിവ്
हमला	आक्रमण	ആക്രമണം
बिगाड़ना	नाश करना	നശിപ്പിക്കുക
करिश्मा	चमत्कार	അത്ഭുതം
अनूठा	अनोखा	സമാനതകളില്ലാത്ത
सम्मान	आदर	ബഹുമാനം
ख्याति	प्रसिद्धि	പ്രശസ്തി
चकमा देना	धोखा देना	കബളിപ്പിക്കുക
कमतर आँकना	छोटा समझना	കുറച്ചു കാണുക
भुखमरी	भूख से मरना	പട്ടിണിമരണം
नकारना	अस्वीकार करना	നിഷേധിക്കുക
हिम्मत	साहस	ധൈര്യം

- 1. प्रश्न: पेले को किस नाम से जाना जाता है?** പെലെയെ ഏത് പേരിലാണ് അറിയപ്പെടുന്നത്?
उत्तर: फुटबॉल के दिल का राजा। ഫുട്ബോൾ ഹൃദയങ്ങളുടെ രാജാവ്.
- 2. प्रश्न: पेले ने कुल कितने विश्व कप जीते हैं?** പെലെ ആകെ എത്ര ലോകകപ്പുകൾ നേടിയിട്ടുണ്ട്?
उत्तर: तीन (1958, 1962, 1970)। മൂന്ന് (1958, 1962, 1970).
- 3. प्रश्न: पेले ने अपना पहला विश्व कप किस उम्र में जीता था?** പെലെ തന്റെ ആദ്യ ലോകകപ്പ് ഏത് പ്രായത്തിലാണ് നേടിയത്?
उत्तर: 17 साल की उम्र में। 17-ഓം വയസ്സിൽ.
- 4. प्रश्न: पेले के नाम कितने गोल का विश्व रिकॉर्ड है?** പെലെയുടെ പേരിൽ എത്ര ഗോളുകളുടെ ലോക റെക്കോർഡാണുള്ളത്?
उत्तर: 1279 गोल। 1279 ഗോളുകൾ.
- 5. प्रश्न: पेले किस देश के खिलाड़ी थे?** പെലെ ഏത് രാജ്യത്തെ കളിക്കാരനായിരുന്നു?
उत्तर: ब्राज़ील। ബ്രസീൽ.
- 6. प्रश्न: फुटबॉल का सबसे बढ़िया डिबलर किसे कहा जाता है?** ഫുട്ബോളിലെ ഏറ്റവും മികച്ച ഡ്രിബ്ലർ എന്ന് വിളിക്കപ്പെടുന്നത് ആരെയൊണ്?
उत्तर: गैरिचा। ഗാരിഞ്ച.
- 7. प्रश्न: पेले क्लब फुटबॉल से कब रिटायर हुए?** പെലെ ക്ലബ്ബ് ഫുട്ബോളിൽ നിന്ന് എപ്പോഴാണ് വിരമിച്ചത്?
उत्तर: 1977 में। 1977-ൽ.
- 8. प्रश्न: पेले का निधन कब हुआ?** പെലെ അന്തരിച്ചത് എന്നാണ്?
उत्तर: 29 दिसंबर 2022। 2022 ഡിസംബർ 29.
- 9. प्रश्न: 'फुटबॉल के दिल का राजा' लेख के लेखक कौन हैं?** 'ഫുട്ബോൾ ഹൃദയങ്ങളുടെ രാജാവ്' എന്ന ലേഖനത്തിന്റെ രചയിതാവ് ആരാണ്?
उत्तर: सोपान जोशी। സോപാൻ ജോഷി.

10. प्रश्न: पेले किस क्लब के लिए खेलते थे? പെലെ ഏത് ക്ലബിന് വേണ്ടിയാണ് കളിച്ചിരുന്നത്?
उत्तर: सांतोस। സാന്റോस।

1. टिप्पणी : पेले की महानता

पेले को दुनिया भर में 'फुटबॉल का राजा' माना जाता है। उनकी महानता का सबसे बड़ा प्रमाण यह है कि वे तीन विश्व कप (1958, 1962 और 1970) जीतने वाले दुनिया के एकमात्र खिलाड़ी हैं। उन्होंने अपने पूरे करियर में 1279 गोल किए, जो एक विश्व रिकॉर्ड है। पेले एक 'संपूर्ण खिलाड़ी' थे क्योंकि उनके पास फुटबॉल का हर हुनर—जैसे गेंद को ड्रिबल करना, और सही पास देना—बहुत ही शानदार था। उन्होंने न केवल खुद गोल किए, बल्कि अपनी टीम को जिताने के लिए दूसरों की भी मदद की।

1. जीवनी : एडसन अरांतेस डो नैसिमंटो (पेले)

फुटबॉल के महान खिलाड़ी: पेले

दुनिया के सबसे महान फुटबॉल खिलाड़ी **पेले** का असली नाम **एडसन अरांतेस डो नैसिमंटो** था। उनका जन्म 23 अक्टूबर 1940 में ब्राज़ील के एक गरीब परिवार में हुआ था। उनके पास स्कूल जाने के पैसे नहीं थे, फिर भी अपनी मेहनत से वे दुनिया के सबसे मशहूर खिलाड़ी बने। उन्होंने अपने जीवन में कुल 1279 गोल किए और 3 बार **वर्ल्ड कप** जीता, जो एक रिकॉर्ड है। साल 1977 में उन्होंने खेल छोड़ दिया और 2022 में 82 साल की उम्र में उनका निधन हो गया। पेले की कहानी हमें सिखाती है कि गरीबी के बावजूद मेहनत से बड़ी सफलता पाई जा सकती है।

2. पोस्टर : पेले को श्रद्धांजलि

फुटबॉल के सम्राट पेले को
सादर नमन!
तीन विश्व कप के विजेता, 'फुटबॉल का राजा'

"खिलाड़ी मरते हैं, लेकिन खेल का जादू हमेशा ज़िंदा रहता है।"